

Ebiyi Meselesi Gelişmeleri, Sudan'ı Parçalamaya Yönelik Bir Adımdır ve İnsanların Kanları ile Diğer Hurumatlarını Koruyacak Olan Ancak İslâm'dır

Sudan Hükümeti ile Halkçı Hareket arasındaki sözde Ebiyi meselesine ilişkin Uluslararası Lahey Tahkim Kurulu Merkezi'ndeki sözlü yargılama süreci, 23 Nisan 2009'da sona erdi. Zira karar vermek üzere oturumlarını 22 Temmuz 2009'a atan Tahkim Kurulu'na her iki taraf da tanıklarını sundu.

Arap Denizi'nin Kuzeyine düşen Ebiyi bölgesi, Dinka Nukuk, el-Mesîra-tul Hamr, er-Raziykat, el-Barku, el-Bediriyye, ed-Dacu, el-Felata ve el-Maliya kabileleri arasındaki ortak yaşam için güzel bir model oluşturmuştur. Dahası Ebiyi'deki en büyük iki kabile olan -el-Mesîra ve Dinka'nın- arasını akrabalık bağı ile bağlayarak barış içinde bir yaşam sürdürdüler ve çobanlara alanlar açan ve diyetler ödeyen ehliyet sahibi bir idare yoluyla da aralarındaki sorunları çözdüler. Bunun içindir ki Ebiyi bölgesinde sorunun sesi dahi olmamıştır.

Güney Sudan'ın Kuzeyden ayrılmasına karar veren bir anlaşma olup 2005 yılında imzalanan Nifaşa Anlaşması, Ebiyi meselesini ortaya çıkarınca bölgenin Kuzeydeki Güney Kurdufan Vilâyeti'ne mi yoksa Güneydeki Bahr-ul Ğazal Vilâyeti'ne mi bağlı olup olmadığı hakkında tartışmalar ortaya çıktı. Dahası bu meşum anlaşma, Amerika ve Avrupa olmak üzere kâfir Batının Sudan'daki çıkarlarına yönelik aşağıdaki gibi bir yol haritası şekillendirdi:

-Laik-demokratik bir devlet tesis edilmesi yoluyla İslâm'ın kökünden sökülüp atılarak devlete ve topluma geri dönmesinin engellenmesi.

-Güney devletinin kurumlarının ve caydırıcı güçlü bir devletin inşa edildiği geçiş dönemi sonrasında self-determinasyon hakkı ile Güney Sudan'ın ayrılması.

-Güneyin ayrılması geçmişine istinaden Darfur ve Doğu Sudan'ın koparılmasıyla Sudan'ın diğer yerlerinin parçalanması.

Bunun içindir ki Nifaşa Anlaşması, Sudan'ın parçalanmasının sıfır noktasıdır. Nitekim Sudan'dan sorumlu eski Amerikan Temsilcisi ve Nifaşa'nın mimarlarından bir olan Andrew Natsios, 2009 Nisan ayında, Washington'daki Georgetown Üniversitesi'nde yaptığı konuşmasında bu hususa ilişkin şöyle demiştir: **"Birleşik Devletler ile uluslararası toplumun amacı, aşamalı olarak self-determinasyon hakkı üzerinde referandumun yapılacağı 2011 yılında Güneyi ayırmaktır. Bundan sonra da Darfur sorununun çözümüne, (yani ayrılmasına) girişmektir."** İşte bu noktada cezbedici birlik isteğine yönelik yüzeysel söylemler ile Amerika'nın Güney Sudan'ı bölmek istemediği şeklindeki söylemler düşmektedir. Yoksa ne diye anlaşma, kesinlikle ayrılmaya götürecek self-determinasyon hakkını içersin ki?! Aynı şekilde kapsamlı barışın gerçekleşeceği ve akan kanların duracağı söylemleri de boşa çıkmıştır. Yoksa ne diye Darfur ve Ebiyi'de başka savaş cepheleri açılın ki?!

Sözde Ebiyi sorunu, Nifaşa müzakereleri sırasında ortaya atılmasıyla ciddî bir sürece girdi, Hükümet ile isyancı hareket arasında keskin bir anlaşmazlık oluşturdu ve geri planda kalan bir dosya haline gelene kadar bir oturumdan ötekine taşınmak üzere çözüme direnen bir dosya halinde devam etti. Bu da eski Amerikan Temsilcisi John Danforth'u, 2009 Mart ayında Amerikan kozu adı altında sunulan çözüme dair görüşünü taraflara dayatmaya sevk etti ve Danfort, karşı çıkmaları halinde şöyle diyerek tarafları tehdit etti: "Amerikan yönetimi, müzakerelerin çökmesindeki sorumluluğu, barış sürecini engelleyen tarafa yükleyecektir." Böylece Amerikan kozu formüle edildi ve bu da Nifaşa Anlaşması'nın bir parçası haline gelen Ebiyi Protokolü olarak isimlendirildi. Bu protokolde geçenler arasında en tehlikeli şey, bölgenin Güneye yada Kuzeye bağlı olup olmayacağını belirlemek üzere 2011 yılında yapılacak olup Ebiyi sakinlerinin oy kullanacağı referandumdur. Bilindiği üzere bu protokol, Ebiyi sınırlarının ne olduğunu belirlememiştir. Bilakis bunu, başında Amerikan eski Büyükelçisi bulunan uzmanlardan oluşan bir komisyona bırakmıştır. Bu komisyon ise, 2005 yılında, Ebiyi sınırının Arap Denizi'nin Kuzeyinde 100 kilometrenin ötesindeki mevcut petrol üretim sahalarının %70'ni içeren geniş bir bölgeye dayandığı raporunu sundu. Zira raporda şöyle geçmiştir: [Uzmanlar komisyonu, mucibince Dinka Nukuk'tan yedi şeyhliğin Kuzeye bağlandığı 1905 yılındaki sınırları belirleyememişlerdir. Ancak uzmanlar komisyonu kendince 22/10 paraleli çizgisinde yeni bir sınır ortaya koymuştur.] Bunun üzerine Hükümet, bu raporu reddetti, ardından Hükümet ile Güney Hükümeti arasında gelişen bölgesel tikanıklık ve keskin kutuplaşmalar sonucunda 2007 Aralık ayında

şiddetli çatışmalar ortaya çıktı. Ardından 13.05.2008 günü onlarca kişinin öldüğü ve yaklaşık 50 bin kişinin evlerinden göç ettiği şiddetli çatışmalar tekrar etti. Böylece bölge, harap oldu. Hatta Birleşmiş Milletlerin tanımladığı gibi hayaletler şehrine döndü. Bunun üzerine 08.06.2008 günü, Hükümet ile Güney Hükümeti, Ebiyi sınırları hakkındaki anlaşmazlığın ve uzmanların raporunun Uluslararası Lahey Tahkim Mahkemesi'ne sevk edilmesi üzerinde anlaştılar. Zira anlaşmada şöyle geçmiştir: [Uluslararası Tahkim Mahkemesi'nin kurallarına ve yürürlükte olan uluslararası örflere göre taraflar, Lahey'deki tahkime başvuracaklardır.] Zira Tahkim Kurulu, 23-29 Nisan 2009 döneminde tarafların tanıklarını dinleyecektir.

Sözde Ebiyi meselesi gelişmeleri işte bunlardır ve bunlardan şu açığa çıkmaktadır: Ebiyi meselesi, Amerika'nın John Danforth'un kozu sayesinde tırmandırdığı, başlarında Amerikan eski Büyükelçisi bulunan uzmanların karmaşık bir hale getirdiği ve Batılı Tahkim Kurulu'nun kararıyla da çözülemeyecek olan bir meseledir. Bu sorun şu iki hedefi gerçekleştirmek amacıyla ortaya çıkarılmıştır:

Birincisi: Güney Sudan'da inşa edilen kabilevî devletle amaçlanan Güney halkının hepsini ilhak etmesidir. Bunun içindir ki Arap Denizi'nin Kuzeyinde yaşıyor olsalar da Dinka Nakuk kabilesinin yaşadığı bölgenin bu devletin sınırlarına dâhil edilmesi kaçınılmazdır.

İkincisi: Petrol zengini olan bu bölgelerin bu devletin sınırları içerisine dâhil edilmesidir. Ta ki inşası hızla mümkün olan bir kaynak teşkil etsin. Zira mevcut ihraç edilen petrolün %70'ni tek başına bu bölge üretmektedir.

Tüm bunlardan da şu sonuca ulaşırız ki sınırların belirlenmesini ve servetler üzerinde çatışmayı kaçınılmaz kılan Güneyin ayrılması planları olmamış olsaydı bu sorun ortaya çıkmazdı.

Sözde Ebiyi meselesinin çözümü ancak aşağıdaki şekilde mümkündür:

Birincisi: Sorun bize yansıtıldığı gibi Ebiyi sınırları üzerindeki anlaşmazlık sorunu değildir. Zira hangi sınırlarla ve hangi yüz ölçümüyle olursa olsun Ebiyi'nin idarî olarak Kuzeye yada Güneye tabi olması sorun değildir. Ancak asıl sorun, Güneyin başka bir devlet haline gelecek olmasıdır. Bu durum da ileride Sudan'ın parçalanması semeresini verecek olan Nifaşa Anlaşması'nı kaldırıp atmamızı ve zavallıların terennüm ettiği gönüllü birlik iddialarını dikkate almamamızı zorunlu kılmaktadır.

İkincisi: Sorunların çözümü bizzat sorunun kendisi olan fasit vakıada aranmamalıdır. Bilakis çözüm, ideolojik siyasî fikirde aranmalıdır. Madem ki azîm İslâm ideolojisi, beşerin yaratıcısından geldiğinden ötürü en yüksek ideolojik siyasî fikirdir:

"Hiç yaratan bilmez mi? Muhakkak ki O, Latîf'tir, Habîr'dir." [el-Mulk 14]

Madem ki böyledir o halde Allahu Subhânehu Te'alâ'nın, kendisine ibadet etmekle şereflendirdiği Müslümanlar olarak bize yaraşan sorunlarımıza ilişkin çözümlerimizi, John Danforth'tan veya kâfir uzmanların raporundan veya devletlerarası tahkim kurulundan almamamızdır. Bilakis çözümlerimizi, ubudiyetin manasını gerçekleştirmek üzere âlemlerin Rabbi olan beşerin yaratıcısından almalıyız. Allahu Te'alâ şöyle buyurmuştur:

"Hayır! Rabbine

andolsun ki aralarında çıkan anlaşmazlıklarda sana [İslâm'a] muhâkeme olup sonra da senin verdiğin hükme işlerinde hiçbir sıkıntı duymaksızın tam bir teslimiyet ile teslim olmadıkça iman etmiş olmazlar." [en-Nisâ' 65]

Ve şöyle buyurmuştur:

"Allah ve Rasulü, bir işe hükmettikleri zaman mü'min bir erkek ve mü'min bir kadına kendi işlerinde artık seçme hakkı yoktur. Her kim Allah'a ve Rasulü'ne isyan ederse apaçık bir sapıklıkla sapmış olur." [el-Ahzâb 36]

Yine Rasûl [Sallallahu Aleyi ve Sellem] şöyle buyurmaktadır:

"Sizden birinizin hevâsı benim getirdiklerime uygun olmadıkça iman etmiş olmaz."

Ayrıca kendisine muhakemenin caiz olmadığı bir tâğut olması vasfıyla Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin kararını reddedip ardından da Ebiyi'nin durumunu Uluslararası Tahkim Mahkemesi'ne

-ki o da tâğuttur- sevk etmekle içerisinde düştüğümüz alçaltıcı çelişkiden bizleri kurtarması için tüm sorunlarımızın çözümünü yalnızca İslâm yapmamızdır.

“Size ne oluyor? Nasıl hüküm veriyorsunuz?” [Yûnus 35]

Üçüncüsü: Muazzam İslam ideolojisi hükümlerinin etüt edilmesi ve insanlık tarihinin okunulması sonucunda; insanların içinde güvenli, itminanlı, sevgi dolu, ülfetli bir hayat yaşadığı, bölgeciliğin, kabileciliğin insanları ayırmadığı, devletlerinin gözetici bir ideoloji üzere kurulu olduğu böylece Müslüman ve gayri Müslim insanların işlerini, evde babanın evlatlarını gözettiği gibi ihsan ile gözetken, böylece hepsine yiyecek, giyecek, mesken, tedavi, eğitim ve güvenlik gibi esasi ihtiyaçlarını doyurmayı garanti eden, lüks ihtiyaçlarının karşılanabilmesi için de çalışan başka bir ideolojinin olmadığı görülür. Muazzam İslam ideolojisi ile onun devleti Raşidi Hilafet Devleti’nden başka bunu yapabilecek bir ideoloji yoktur.

Dördüncüsü: Araziye ilişkin bakış; Nifaşa Anlaşması veya İngiliz hukuku veya İngiliz vesikaları veya el-Mesîra ve Dinka kabilesinden hangisinin daha önce bölgeye gelmiş olması esası üzerine değil de İslâmî akîde esası üzerine tesis edilmelidir. Buna göre de Sudan arazisinin hepsinin gözetimi devletin mülkiyetinde olup yerleşme veya ziraat veya benzeri amaçlarla menfaati fertlere ait olan bir haracı arazisidir. Koruluklar, meralar ve ormanlar ise genel mülkiyettir. Rasûlullah [SallAllahu Aleyhi ve Sellem] şöyle buyurmuştur:

“İnsanlar şu üç şeyde ortaklırlar: Su, mera ve ateş.”

Bunun içindir ki arazi, bir kabilenin mülkü değildir. Bilakis onu, herhangi bir kabileden herhangi bir fert, mesken veya ziraat veya benzerleri olmak üzere şer’î sebeplerle mülk edinir ve şer’an arazinin bir kabilenin mülkiyeti olması diye bir şey yoktur. Bunun içindir ki bir kabilenin bir yere önce gelmiş olması, bu kabilenin fertlerine şer’î sebeplerle mülk edindikleri ve kendisinden fiilen faydalandıkları alandaki haklar dışında ona başka bir şey vermez. Bunun içindir ki hiçbir kabileye Ebiyi, Dinka’nın mıdır yoksa el-Mesîra’nın mıdır diye bir soru sorulmaz. Zira böyle bir soru hatadır.

Beşincisi: İslam, tükenmez maden kabilinden olup Ebiyi ve diğer bölgelerin yeraltında bulunan muazzam servetlerin bölge halkına ait bir mülk olmayıp genel bir mülkiyet olduğuna hükmetmiştir. Tirmizi’nin rivayet ettiği bir hadiste Nebî [SallAllahu Aleyhi ve Sellem] şöyle buyurmuştur:

*“Ebyâd İbn-u Hammâl, Rasûlullah [SallAllahu Aleyhi ve Sellem]’e gelerek tuz (yatağını) kendisine iktâ etmesini istedi. O da ona iktâ etti. O dönüp gidince meclisten bir adam şöyle dedi: Ona ne iktâ ettiğini biliyor musun? Şüphesiz ona bitmeyen bir su (kaynak) verdin. Bunun üzerine dedi ki: **Onu ondan geri aldım.**”*

Dolayısıyla Rasûl [SallAllahu Aleyhi ve Sellem]’in Ebyâd İbn-u Hammâl’a iktâ ettiği tuzun tükenmeyecek çoklukta olduğunu öğrenmesinden sonra onu, ona vermekten vazgeçmesi tükenmez madenin; yani bitmeyen miktarı belirsiz çoklukta bulunanın insanların geneline ait bir mülk olmasından dolayı fertler tarafından mülk edinilmesinin caiz olmayacağına bir delildir.

Bu adil hükümleri tatbik ve infaz mevkiine koyarak mevcut trajedik, mutsuz, sıkıntılı, harap olmuş ve çatışma halimizi mutlu, güvenli ve emin bir hale dönüştürecek olan ancak İslâm’ı hayatımızda ihya edecek Râşidî Hilâfet Devleti’dir. O halde her iki dârin saadeti, dünyanın ve ahretin hayrı için sizlere çağrıda bulunuyoruz ey insanlar!

“Her kim benim hidayetime uyarsa o asla sapmaz ve bedbaht olmaz. Her kim de Zikrimden (Dinimden) yüz çevirirse, şüphesiz onun sıkıntılı bir hayatı olur.” [Tâ-hâ 124-125]

Hizb-ut Tahrir
Sudan Vilâyeti

H. 08 Cumâde’l Ülâ 1430
M. 03 Mayıs 2009

www.hizb-ut-tahrir.org | www.hizb-ut-tahrir.info | www.turkiyevilayeti.org